

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NASIONALE ASSESSERING
VOORBEELD VRAESTEL
2023**

GRAAD 9

Vak: Sosiale Wetenskappe

Vraestel: Geskiedenis

Punte : 75

Tydsduur: 120 Minute

15 minute leestyd **uitgesluit**

Hierdie vraestel bestaan uit 21 bladsye die voorblad uitgesluit.

Instruksies aan die leerder

1. Jy sal 15 minute leestyd ontvang voordat jy hierdie toets begin beantwoord.
2. Lees al die instruksies en vrae aandagtig deur.
3. Beantwoord al die vrae en afdelings.
4. Gebruik die gegewe antwoordblad om jou antwoorde neer te skryf.
5. Bestudeer al die **bronne** wat verskaf word noukeurig omdat dit baie riglyne bevat wat u kan help om die vrae te beantwoord.
6. Skryf netjies en leesbaar.
7. Vermoed blote herskryf van bronne.

Die toets begin op die volgende bladsy.

Moenie begin skryf voordat jy aangesê word.

AFDELING A

Vraag 1

Kies die korrekte opsie uit die antwoorde wat verskaf word. Skryf slegs die korrekte letter neer.

1.1 Wat was die doel van die Universele Verklaring van Menseregte?

- A hou vrede tussen die lande van die wêreld
 - B verbeter lewensomstandighede in armer dele van die wêreld
 - C om universele standaarde te stel oor hoe mense moet optree teenoor mekaar en almal se waardigheid respekteer
 - D om standaarde te stel oor hoe almal toegang tot grond moet hê sodat hulle respek en waardigheid het
- (1)

1.2 Definieer die woord 'rassisme'.

- A Dit is wat in die liggaam van een geslag na die volgende oorgedra word.
 - B Dit is diskriminasie of onbillike behandeling op grond van 'n persoon se ras.
 - C Dit is mense wat glo dat hulle aan dieselfde genetiese groep behoort.
 - D Dit is 'n oortuiging wat nie op feite gebaseer is nie.
- (1)

Gebruik Bron A en jou eie kennis om vrae 1.3 tot 1.6 te beantwoord.

Bron A

Uittreksel deur JG Strijdom, eerste minister 1954-1958:

'Dit is slegs deur 'n beleid van wit *baasskap*, of oppergesag, dat vreedsame naasbestaan tussen blankes moontlik is'.

[Aangepas uit www.cato.org/pubs/wt_referate/Suid-Afrika/chapter1/page1.5pdf.]

1.3 Watter party het in 1948 aan bewind gekom?

- A Suid-Afrikaanse Party
- B Verenigde Demokratiese Party
- C Inkatha Vryheidsparty
- D Nasionale Party

(1)

1.4 Wat is apartheid?

- A Dit is 'n beleid van die Nasionale Party wat mense geskei het volgens hul ras.
- B Dit is haat vir ander mense.
- C Dit is 'n stel geloof, waardes en idees.
- D Dit is die beleid van die ANC wat die anderse behandeling van mense bevorder het.

(1)

1.5 Watter apartheidswet het mense se toegang tot plekke en geriewe beheer?

- A Die Wet op Stedelike Gebiede van 1923
- B Wet op Afsonderlike Geriewe van 1953
- C Wet op Groepe Gebiede van 1950
- D Wet op Bevolkingsregistrasie van 1950

(1)

1.6 Watter wet het huwelike tussen verskillende rasse verbied?

- A Wysigingswet op Immoraliteit van 1950
- B Wet op die Onderdrukking van Kommunisme van 1950
- C Wet op verbod op gemengde huwelike van 1949
- D Kleurslagboom wet van 1926 (Colour Bar Act)

(1)

Gebruik Bron B en jou eie kennis om vraag 1.7 tot 1.9 te beantwoord.

Bron B

Ons gaan die volgende wapens gebruik: onmiddellike en aktiewe boikot, staking, burgerlike ongehoorsaamheid, nie-samewerking, planne vir 'n nasionale staking van werk vir een dag as 'n teken van protesbeleid van die regering.

Program van Aksie: beleidsverklaring aanvaar by die ANC se jaarlikse konferensie, 17 Desember 1949.

[Bron: Platinum Sosiale Wetenskappe graad 9, p192]

1.7 Wat was die rol wat die SAKP gespeel het?

- A om werkers en kerke teen die regering te organiseer in hulle stryd vir vryheid
- B om 'n meer militante benadering van protes te organiseer
- C om die verbranding van passe te organiseer
- D om werkers te organiseer rondom kwessies van vakbondregte en nasionale bevryding te eis (1)

1.8 Hoekom is die SAKP verbied?

- A om die protes te lei
- B omdat die regering vir die verspreiding van kommunisme gevrees het
- C vir die stuur van 'n petisie aan die regering
- D om doelbewus nie die wette te gehoorsaam nie (1)

1.9 Volgens Bron B, watter **DRIE** wapens het, die Program van Aksie voorgestaan ?

- A burgerlike ongehoorsaamheid, stakings en boikotte
- B boikotte, burgerlike ongehoorsaamheid en stemming
- C stakings, boikotte en onderhandelinge
- D burgerlike ongehoorsaamheid, veldtogte en stakings (1)

1.10 Waarom is Albert Luthuli met die Nobelprys vir Vrede bekroon?

- A Vir sy aanvoer van 'n gewelddadige betoging
- B vir sy rol in die niegewelddadige stryd teen apartheid
- C vir die pleeg van hoogverraad
- D vir sy rol in die lewering van 'n petisie aan die regering (1)

1.11 Wat was die Versetveldtog?

- A Dit was 'n reaksie op die ANC-program van Aksie.
- B Dit was 'n verbode organisasie.
- C Dit was 'n strategie om apartheid af te dwing.
- D Dit was 'n program om doelbewus die apartheidswette te oortree. (1)

1.12 Wat was die doel van die Versetveldtog ?

- A Dit was om te verseker dat die mense vry is van apartheid.
- B Dit het ten doel gestel om baie mense te bevry van politieke ongeregtighede van apartheid en onregverdige behandeling.
- C Daar is gehoop dat baie mense gearresteer sou word, dat die tronke vol kan wees en die regering die wette sou verander.
- D Dit was om te verseker dat die verset gewelddadig van aard was. (1)

1.13 Waarom was die Vryheidsmanifes belangrik?

- A Dit het gevra vir 'n nie-rassige Suid-Afrika waar alle mense gelyk behandel sou word.
- B Dit was 'n dokument waarin gesê word hoe die regering moet funksioneer.
- C Dit was 'n document wat die deelname van swartes in die regering voorgestaan het.
- D Dit was 'n beleid van die PAC. (1)

1.14 Wat was die reaksie van die volk op die Vryheidsmanifes?

- A Baie Afrikaniste het in die ANC gebly.
- B Die Nasionale Party het die Vryheidsmanifes waardeur.
- C Al die mense het met die Vryheidsmanifes saamgestem.
- D Nie almal het met die bepalings van die Vryheidsmanifes saamgestem nie.

(1)

1.15 Waarom is 156 mense in 1956 gearresteer en van hoogverraad aangekla?

- A Hulle was lede van die PAC, wat daarvan beskuldig is dat hulle teen die ANC gewerk het.
- B Hulle is daarvan beskuldig dat hulle geweld gebruik het om die regering omver te werp en dit te vervang dit 'n kommunistiese staat.
- C Hulle het as politieke party by die ANC aangesluit.
- D Hulle het teen apartheid gestry.

(1)

1.16 Wat is die verband tussen die Hoogverraadverhoor en die Vryheidsmanifes?

- A die mense wat weens hoogverraad gearresteer is, was teen die vryheidsmanifes gekant
- B die vryheidsmanifes is aanvaar weens die hoogverraadverhoor
- C die mense wat van hoogverraad aangekla is, was ten gunste van die vryheidsmanifes
- D die vryheidsmanifes het die vrylating van politieke leiers geëis

(1)

1.17 Wat was die rede vir die Vroue-optog van 1956?

- A om 'n petisie teen die dra van passe deur vroue te lewer
- B om 'n petisie teen nie-gewelddadige verset deur vroue te lewer
- C om te kla oor die tekort aan grond
- D om hul daaglikse swaarkry as vroue te deel

(1)

1.18 Wie was die leiers van die Vroue-optog?

- A Helen Joseph, Adelaide Tambo, Lillian Ngoyi en Rahima Moosa
- B Rahima Moosa, Lillian Ngoyi, Helen Joseph en Sophia William
- C Rahima Moosa, Lillian Ngoyi, Helen Joseph en Winnie Mandela
- D Lillian Ngoyi, Helen Joseph, Albertina Sisulu en Sophia William (1)

1.19 In watter jaar is die PAC gestig?

- A 1969
- B 1947
- C 1994
- D 1960 (1)

1.20 Waarom is die PAC gevorm?

- A Hulle het geglo dat Suid-Afrika deur swart Afrikane bevry moet word.
- B Hulle wou 'n nie-rassige politieke party stig.
- C Hulle het daarin geglo om op te tree teen ongeregthede en ongelykheid deur blankes.
- D Hulle wou saam met ander rassegroepe werk. (1)

Gebruik Bron C en u eie kennis om vrae 1.21 tot 1.23 te beantwoord

Bron C: 'n Foto wat die Soweto-opstande uitbeeld

[Bron: Drum social histories/Africa Media online (www.africamediaonline.com)]

1.21 Wat was die Soweto-opstand van 1976?

- A Dit was 'n reeks betogings en optogte deur die Soweto-polisie teen nierassigheid.
- B Dit was 'n demonstrasie onder leiding van die Suid-Afrikaanse Kommunistiese Party.
- C Dit was 'n reeks demonstrasies deur studente van Soweto teen die gebruik van Afrikaans as onderrigmedium.
- D Dit was 'n betoging teen die dra van passe.

(1)

1.22 Watter wet het tot die Soweto-opstand gelei ?

- A Groepsgebiedewet van 1950
- B Wet op Bantoe-onderwys van 1953
- C Wet op Afsonderlike Geriewe van 1953
- D Grondwet van 1913

(1)

1.23 Wie was die hoofleier van die Soweto-opstand?

- A Tsietsi Mashinini
- B Steve Biko
- C Hastings Ndlovu
- D Sibongile Mkhabela

(1)

Gebruik Bron D en u eie kennis om vrae 1.24 tot 1.27 te beantwoord.

Bron D: Foto geneem op 16 Junie 1976

[Bron: www.sahistory.org.za]

1.24 Wie is die 'student' wat op die foto gedra word ?

- A Thabo Ndabeni
- B Murphy Morobe
- C David Kufumala
- D Hector Peterson

(1)

1.25 Wie het die 'student' gedra wat geskiet is?

- A Elias Masinga
- B Sam Nzima
- C Mbuyisa Makhubo
- D Sibongile Mkhabela

(1)

- 1.26 Wat was die reaksie van die Suid-Afrikaanse polisie op die betoging?
- A Die polisie het op die 'studente' begin skiet.
 - B Die polisie het die 'studente' gevra om met onderhandelinge te begin.
 - C Die polisie was baie kwaad vir die 'studente'.
 - D Die polisie het besluit om die skole te sluit. (1)
- 1.27 Wat was die reaksie van die 'studente' nadat hulle verneem het dat die 'student' wat geskiet dood is ?
- A Hulle het van hul huise af weggehardloop.
 - B Hulle het geboue wat aan die staat behoort, verbrand en polisie huise vernietig.
 - C Hulle het enigiemand aangeval waarop hulle afgekom het.
 - D Hulle het die motors wat aan die polisie behoort het, verbrand en die protes beëindig (1)
- 1.28 Watter optrede is deur die apartheidsregering ingestel wat die Soweto-opstand tot stand gebring het?
- A die gebruik van Afrikaans om Wiskunde en Sosiale Studies aan te bied
 - B verbod op die onderrig van Wiskunde in swart skole
 - C die inhegtenisneming van onderwysers deur die polisie
 - D die afskaffing van VRL in skole (1)
- 1.29 Wat was die rol wat die media gespeel het om die 1976-gebeurtenis bloot te lê?
- A Die media het geen rol in hierdie geleentheid gespeel nie.
 - B Die media was bevooroordeel in hul beriggewing wat dit moeilik gemaak het om te verstaan wat in Suid-Afrika gebeur het.
 - C Die media het slegs die skade getoon wat die 'studente' aangerig het.
 - D Die media het gehelp om die werklike prentjie bloot te lê van wat in werklikheid in Suid-Afrika gebeur het. (1)

- 1.30 Hoe het die internasionale gemeenskap gereageer op wat hulle deur die media gehoor het?
- A Hulle het die ANC ondersteun om aan bewind te kom.
 - B Hulle het ekonomiese en kulturele sanksies in Suid-Afrika ingestel.
 - C Hulle het doekies omgedraai oor wat in Suid-Afrika gebeur.
 - D Hulle het die Nasionale Party-regering ondersteun. (1)
- 1.31 Wat is die betekenis van sanksies?
- A Dit is 'n kontrak wat deur twee lande aangegaan is.
 - B Dit is 'n praktyk om nie handel te dryf met 'n land wat 'n onregverdige regering stelsel het nie.
 - C Dit is 'n handelsooreenkoms tussen Afrikalande.
 - D Dit is 'n regeringstelsel wat regverdige ekonomiese handel bevorder. (1)
- 1.32 Watter tipe sanksies is deur die internasionale gemeenskap teen Suid-Afrika ingestel?
- A Suid-Afrika is verbied om aan internasionale kulturele en handelsaktiwiteite deel te neem.
 - B Suid-Afrika het 'n toekenning vir hul apartheidstelsel ontvang deur die internasionale gemeenskap.
 - C Suid-Afrika mag nie stem nie.
 - D Suid-Afrika is 'n lid van die Verenigde Nasies gemaak. (1)
- 1.33 Verduidelik die impak van sanksies op die Suid-Afrikaanse ekonomie.
- A Sanksies het verbeterde handel in Suid-Afrika teweeg gebring.
 - B Dit het Suid-Afrika in staat gestel om haar handelsvennote te kies.
 - C Buitelandse beleggings het gedaal en lande het geweier om handel te dryf met Suid-Afrika.
 - D Die internasionale gemeenskap het gretig geword om sake met Suid-Afrika te doen. (1)

Gebruik Bron E en jou eie kennis om vraag 1.34 tot 1.37 te beantwoord

Bron E: Uittreksel uit 'n toespraak gelewer deur dominee Alan Boesak, leier van die UDF.

Laat ek jou herinner aan drie woordjies... Die eerste woord is 'alles'. Ons wil al ons regte hê ... En ons wil hê al Suid-Afrika se mense moet hul regte hê. Die tweede woord is die woord 'hier'. Ons wil al ons regte hier in 'n verenigde onverdeelde Suid-Afrika hê. Ons wil hulle nie in verarmde tuislande hê nie, ons wil hulle nie in ons afsonderlike klein groepsgebiede hê nie. Die derde woord is 'nou'. Ons wil al ons regte hê, ons wil al ons regte hê, ons wil dit hier hê, en ons wil dit nou hê.

[Bron aangepas uit <http://historymatters.co.za/All,Here,Now> lesing deur Allan Boesak].

1.34 Waarvoor staan UDF?

- A United Democratic Front
- B United Democratic Force
- C Universal Democratic Front
- D Universal Democratic Fund (1)

1.35 Watter strategie is deur die Mass Democratic Movement gevolg?

- A onderhandeling
- B onderdanigheid
- C burgerlike ongehoorsaamheid
- D burgerlike nakoming (1)

1.36 Watter rol is die UDF in die vryheidstryd gespeel?

- A Dit het die apartheidsregering gehelp om onregverdige wette op te lê.
- B Dit het die gemeenskappe georganiseer om die driekamerparlement teen te staan.
- C Dit het die mense georganiseer om vir hul partye te stem.
- D Dit het nie die swart mense teen apartheid ondersteun nie. (1)

1.37 Wie het die "Mass Democratic Movement" gevorm?

- A Dit is gevorm deur die UDF en COSATU.
- B Dit is gevorm deur die ANC en PAC.
- C Dit is gevorm deur die IVP en DA.
- D Dit is gevorm deur die UDM en die PAC. (1)

Gebruik Bron F en jou eie kennis om vrae 1.38 tot 1.41 te beantwoord.

Bron F

Die ineenstorting van die Soviet Unie in 1989 het beteken dat die Nasionale Party nie meer kommunisme as 'n regverdiging vir hul onderdrukking kon gebruik nie. Die ANC kon ook nie meer op die Soviet Unie staatmaak vir ekonomiese en militêre steun nie.

[Aangepas vanuit: [https://www.sahistory.org.za/article/grade-12-topic-4-end-war-end-new-global-world-order-1989-present.](https://www.sahistory.org.za/article/grade-12-topic-4-end-war-end-new-global-world-order-1989-present)]

1.38 Wanneer het die Koue Oorlog geëindig?

- A 1988
- B 1975
- C 1990
- D 1991 (1)

1.39 Wat was die 'frontunie state'?

- A Die frontunie state was lande wat deur 'n wit minderheid onderdruk is.
- B Die frontunie state was 'n koalisie wat daartoe verbind was om apartheid en wit oorheersing in Suid-Afrika van Afrikalande van die 1960's tot 1990's.
- C Die frontunie state was lande wat in die voorste linie geplaas is.
- D Die frontunie state was lande teen mekaar geveg het van 1961 tot 1995 tydens die apartheid era in Suid-Afrika. (1)

1.40 Watter van die volgende is frontunie state?

- A Tanzanië, Botswana, Zambië en Angola
- B Swaziland, Ghana, Uganda en Lesotho
- C Mosambiek, Botswana, Zambië en Uganda
- D Tanzanië, Swaziland, Lesotho en Mosambiek (1)

1.41 Evalueer die impak van die einde van die Koue Oorlog op Suid-Afrika.

- A Dit het gelei tot die versterking van politieke bewegings in Suid-Afrika en het 'n groot impak op apartheid gehad.
- B Dit het tot die ondergang van die Nasionale Party gelei.
- C Dit het die stryd om bevryding versterk.
- D Dit het gelei tot die ontbanning van politieke bewegings en die vrylating van Nelson Mandela en alle politieke gevangenes. (1)

1.42 Wie was die president van Suid-Afrika ten tyde van die ontbanning van politieke Partye?

- A FW de Klerk
- B PW Botha
- C Nelson Mandela
- D BJ Vorster (1)

1.43 Wat beteken die term ontbanning?

- A om iemand in hegtenis te neem omdat hy weer en weer dieselfde oortreding gepleeg het
- B om iets permanent te verwyder
- C om iets of iemand toe te laat ,wat verhinder is, om weer te werk
- D om iemand baie lank tronkstraf op te lê (1)

1.44 Wanneer is die politieke bewegings ontban?

- A 10 Maart 1985
- B 12 Februarie 1990
- C 25 Desember 1992
- D 2 Februarie 1990 (1)

1.45 Wie was die leiers wat in 1989 uit die tronk vrygelaat is?

- A Andrew Mlangeni, Raymond Mhlaba, Thabo Mbeki en Lillian Ngoyi
- B Walter Sisulu, Robert Sobukwe, Ahmed Kathrada en Andrew Mlangeni
- C Walter Sisulu, Raymond Mhlaba, Andrew Mlangeni en Ahmed Kathrada
- D Govan Mbeki, Winnie Mandela, Ahmed Kathrada en Raymond Mhlaba (1)

1.46 Hoe het Suid-Afrika sy politieke verskille ná 1989 aangespreek?

- A deur burgeroorlog
- B deur onderhandelinge
- C deur burgerlike ongehoorsaamheid
- D deur revolusie (1)

1.47 Wanneer is Nelson Mandela uit die tronk vrygelaat?

- A 11 Februarie 1990
- B 25 September 1989
- C 13 November 1982
- D 2 Februarie 1990 (1)

1.48 Waarvoor staan KODESA?

- A Kongres van Demokratiese Studente
- B Kongres van Demokratiese Suid-Afrika
- C Konvensie vir 'n Demokratiese Suid-Afrika
- D Konvensie van Demokratiese Studente (1)

1.49 Wat was die rol wat KODESA in die geskiedenis van Suid-Afrika gespeel het?

- A Dit het 'n rol gespeel in die verspreiding van geweld onder politieke partye.
- B Dit het 'n rol gespeel om 19 politieke partye 'n ooreenkoms te laat bereik dat Suid-Afrika 'n nie-rassige en demokratiese land moet wees.
- C Dit het gepoog om die onderhandelinge wat in die land plaasgevind het, te stop.
- D Dit het 'n rol gespeel om te keer dat die 15 politieke partye 'n ooreenkoms bereik dat Suid-Afrika 'n demokratiese land moet wees. (1)

1.50 Waarom was die KODESA-onderhandelinge nie vreedsaam soos verwag nie?

- A omdat baie mense nie die onbekende toekoms van die land gevrees het nie terwyl ander groepe die land verlaat en oorsee gegaan het
- B omdat die meeste politieke partye van plan was om teen mekaar te veg
- C omdat leiers van politieke bewegings 'n burgeroorlog beplan het
- D omdat baie mense getwyfel het dat die proses regverdig sal wees vir almal wat betrokke is, terwyl ander groepe besluit het om geweld te gebruik om die land te destabiliseer (1)

1.51 Wanneer het die eerste demokratiese verkiesing plaasgevind?

- A 27 April 1994
- B 07 April 1992
- C 27 Junie 1994
- D 02 September 1992 (1)

1.52 Wie was die eerste president van 'n demokratiese Suid-Afrika?

- A Thabo Mbeki
- B Jacob Zuma
- C Nelson Mandela
- D Kgalema Motlanthe (1)

[52]

AFDELING B

Vraag 2

Gebruik Bron G en jou eie kennis om die vrae te beantwoord wat volg:

Bron G

Gevallestudie: Groepsgebiedewet: Sophiatown Gedwonge Verwyderings

... die eerste gesinne is met geweld uit hul huise in Sophiatown verwyder, hul besittings agterop polisievragsmotors gelaai en hervestig in Meadowlands, Soweto.

Oud-inwoners vertel hul stories:

‘Dit was vir my baie moeilik om die huis waarin ek gebore is, te verloor,’ sê Patricia Mokoena-Harvey, wat in Gibsonstraat gebly het. ‘Kinders het geskree en gehuil. Hulle het nie verstaan wat aangaan nie – en dit was baie koud en het gereën. Dit was baie traumaties’.

‘Ons het 'n kennisgewing gekry dat ons op 12 Februarie 1955 verskuif sou word, maar ons is verras deur duisende polisiemanne en soldate, wat swaar gewapen is,’ voeg Mokhine by.

‘Ons was nog besig om onself voor te berei om teen die verwyderings te protesteer, en ons het geen keuse gehad nie, want niemand was gereed daarvoor nie – en buitendien is hulle gewapen.’

[Bron: <https://www.brandsouthafrica.com/south-africa-fast-facts/history-Feite/Sophiatown50>]

- 2.1 Onder watter apartheidswet is mense uit Sophiatown verskuif? (1)
- 2.2 Hoekom dink jy is die mense van Sophiatown met geweld verwyder? (2)
- 2.3 Watter impak het die gedwonge verskuiwings op die mense van Sophiatown gehad? Verskaf **TWEE** punte. (2)

Vraag 3

Gebruik Bron H en jou eie kennis om die vrae wat volg.

Bron H

Teenstrydige koerantberigte oor die Sharpeville-slagting

Op 21 Maart het Pan-Afrikanistiese leiers in Sharpeville 'n demonstrasie van 5 000 tot 7 000 mense, deels deur plaaslike inwoners te intimideer om aan te sluit. Die oggend het hulle die betoging na die Sharpeville-polisiestrasie gelei, waar hulle geëis het om in hegtenis geneem te word omdat hulle nie passe gedra het nie. Polisieversterkings het tydens die voorval opgedaag. Die [New York Times van 22 Maart](#) het berig: "Vliegtuie van die Suid-Afrikaanse Lugmag het in 'n magsvertoon oor die probleem area gevlieg. Maar die Afrikane het alle bevels om uiteen te gaan, geïgnoreer."

Die middag het klein onderonsies uitgebreek en sommige betogers het klippe na die polisie begin gooi. Toe die skare vorentoe beweeg in die rigting van een geskarrel, het die polisie op die skare begin skiet.

Die [New York Times van 3 April](#) het 'n verslag gepubliseer deur Humphrey Tyler, 'n assistent-redakteur by die tydskrif *Drum*, wat wit was. Hy het die betoging as vreedsaam en sonder bedreiging vir die veiligheid van die beamptes beskryf. Hy skryf: 'Ons het die geklets van 'n masjiengeweer gehoor, toe nog een, toe nog een. Lyke het geval. Honderde kinders het gehardloop. Van die kinders is ook geskiet. Steeds het die skietery aangegaan.'

[Bron: 21 Maart 1960 | Suid-Afrikaanse polisie vermoor 69 swart betogers in Sharpeville-slagting - Die New York Times (nytimes.com)]

- 3.1 Waarom is daar 'n opmars gehou na die Sharpeville Polisiestrasie op 21 Maart 1960 ? (2)
- 3.2 Wie was die leier van die Sharpeville-optog en van watter organisasie was hy 'n lid? (2)

- 3.3 Die koerantberigte gee ons twee verskillende standpunte oor die gebeure van die Sharpeville-slagting.
Bespreek die TWEE standpunte, uitgebeeld deur Bron H, oor die gebeure van die Sharpeville-slagting. (2)
- 3.4 As historikus, wat dink jy was die rede vir die verskillende standpunte en sieninge van dieselfde gebeurtenis? (2)
- 3.5 Verduidelik waarom die Sharpeville-slagting as die keerpunt in Suid-Afrikaanse geskiedenis beskou word. (2)

VOORBEELD VRAESTEL

Vraag 4

Gebruik Bron I en jou eie kennis om die vraag wat volg te beantwoord.

Bron I

'n Uittreksel uit die toespraak van die adjunkminister van Bantoe-
onderwys

*"Nee, ek het nie die Afrikane oor die taalkwessie geraadpleeg nie en ek
gaan nie. 'n Afrikaan sal dalk vind dat 'die grootbaas' net Afrikaans
gepraat het of net Engels gepraat het. Dit sal tot sy voordeel wees om
albei tale te ken."*

- Punt Janson (Die adjunkminister van Bantoe-onderwys in die
apartheidsregime)

[Bron: Soweto -opstand en onluste (1976) - Belangrike feite, oorsake en gevolge –
Wêreldgeskiedenisedu.com]

4.1 Bespreek, in 'n paragraaf van 8 – 10 reëls, die oorsake van die Soweto-
opstand.

Paragraawe moet soos volg gestruktureer word:

- Onderwerp sin
- Die belangrikste punte
- Die slot opmerkings

(8)

Paragraafskryfgids

Aanwysers	Punte
Beheersende/inleidende sin, Ses feite en slotopmerkings	8
Beheersende/inleidende sin, Vyf feite en slotopmerkings	7
Beherende/inleidende sin, Vier feite en slotopmerkings	6
Beherende/inleidende sin, Drie feite en slotopmerkings	5
Beheersende/inleidende sin, Twee feite en slotopmerkings	4
Beheersende/inleidende sin, Een feit en slotopmerkings	3
Een feit en beheersende/inleidende sin of slotopmerkings	2
Een feit	1
Vraag glad nie beantwoord nie/verkeerde of irrelevante antwoorde	0

[23]

Einde van die toets

VOORBEELD VRAESTEL